

του Μιχαήλ Χούλη, Θεολόγου

Ο ΧΡΙΣΤΟΣ ΟΧΙ ΜΟΝΟ ΔΕΝ ΑΡΝΕΙΤΑΙ ΑΛΛΑ ΕΝΙΣΧΥΕΙ ΚΑΙ ΠΡΟΤΡΕΠΕΙ ΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΕΚΕΙΝΟΝ, ΦΤΑΝΕΙ ΝΑ ΕΙΝΑΙ ΕΓΚΥΡΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΠΙΣΤΗ. Η ΠΙΣΤΗ ΕΙΝΑΙ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑ ΠΟΥ ΑΓΓΙΖΕΙ ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΕΙ ΟΛΕΣ ΤΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ ΤΟΥ. ΕΙΝΑΙ ΥΠΕΡΛΟΓΗ, ΜΑ ΟΧΙ ΠΑΡΑΛΟΓΗ. ΑΥΤΟ ΜΑΣ ΤΟ ΜΑΘΑΙΝΕΙ, Ή ΜΑΣ ΤΟ ΘΥΜΙΖΕΙ ΠΟΛΥ ΩΡΑΙΑ, Ο ΘΩΜΑΣ. Ο ΟΠΟΙΟΣ ΗΘΕΛΕ ΝΑ ΒΑΔΙΖΕΙ ΣΕ ΣΤΕΡΕΟ ΕΔΑΦΟΣ ΚΑΙ Η ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΤΟΥ ΠΙΣΤΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΙΔΗΣΗ ΝΑ ΜΗΝ ΧΑΝΕΤΑΙ ΣΕ ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΕΣ ΑΠΟΓΕΙΩΣΕΙΣ. ΟΤΑΝ ΕΡΕΥΝΑΣ ΣΟΒΑΡΑ ΚΑΙ ΕΓΚΥΡΑ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΑ ΠΙΣΤΕΥΕΙΣ ΣΟΒΑΡΑ, ΜΕΝΕΙΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ ΓΑΝΤΖΩΜΕΝΟΣ, ΑΠΟ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΕΝΕΚΑ ΥΠΕΥΘΥΝΟΤΗΤΑΣ, ΙΣΤΟΡΙΚΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙΣ ΝΑ ΑΠΑΓΚΙΣΤΡΩΘΕΙΣ.

### ΠΟΙΟΣ ΗΤΑΝ Ο ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΘΩΜΑΣ

Όπως προείπαμε, ο απόστολος Θωμάς έμεινε στην Εκκλησία και στην ιστορία ως ένα σύμβολο της σταθερής και υπεύθυνης γνώσης, που ερευνά τις γνήσιες πηγές για να ανακαλύψει την αλήθεια, και όχι της προχειροδουλειάς που αρκείται σε ανιστόρητα υποκατάστατα της αλήθειας. Ήταν ένας από τους δώδεκα αποστόλους του Χριστού. Ήταν Ιουδαίος και αρχικά ψαράς στο επάγγελμα. Εγκατέλειψε το επάγγελμά του και ακολούθησε πιστά τον Χριστό, αλλά έδειξε δυσπιστία ως προς την Ανάσταση του Κυρίου, γιατί απουσίαζε και δεν τον είχε δει αναστημένο, κατά την πρώτη εμφάνιση του Χριστού ανάμεσα στους υπόλοιπους μαθητές Του, στο σπίτι του ευαγγελιστή Μάρκου. Όταν ο Χριστός επανεμφανίστηκε στους μαθητές Του προέτρεψε το Θωμά να ψηλαφήσει τις σταυρικές πληγές Του και να μην είναι σκεπτικιστής, αλλά πιστός. Αμέσως μετά, γεμάτος πίστη ο Θωμάς, προσκύνησε και ομολόγησε: «(ΕΙΣΑΙ) Ο ΚΥΡΙΟΣ ΜΟΥ ΚΑΙ Ο ΘΕΟΣ ΜΟΥ» (Ιω. 20,28). Αυτό εκτός των άλλων πιστοποιεί ότι η Εκκλησία εξαρχής πίστευε στην Θεότητα του Ιησού Χριστού και πως είναι ανιστόρητα και αντι-θεολογικά κάποια βιβλία που ισχυρίζονται το αντίθετο, όπως π.χ. ο «Κώδικας ντα Βίντσι». Ο Χριστός τότε δεν διόρθωσε τον Θωμά -δεν του είπε π.χ. «τι είναι αυτά που λες Θωμά; Γιατί με ονομάζεις Θεό; κ.λπ.»- επειδή ακριβώς και ουσιαστικά είναι Θεός. Του είπε τότε ο Θεάνθρωπος: «Πείστηκες επειδή με είδες. ΜΑΚΑΡΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΕΚΕΙΝΟΙ ΠΟΥ ΔΕΝ ΜΕ ΕΙΔΑΝ ΚΑΙ ΕΝ ΤΟΥΤΟΙΣ ΠΙΣΤΕΨΑΝ (εννοείται και όσοι θα πιστεύουν από εδώ και πέρα σε μένα ως Θεό)» (Ιω. 20,29).

Ο Χριστός φανερώθηκε όχι μόνο, όπως είπαμε, δύο φορές στους μαθητές Του πριν να αναληφθεί, αλλά πρωτίτερα και στις Μυροφόρες, στον Λουκά και τον Κλεόπα προς Εμμαούς, στους επτά μαθητές στη θάλασσα της Τιβεριάδας κ.λπ. Αυτό είχε την παιδαγωγική εκκλησιαστική σημασία του: Τους ετοίμασε ώστε, δια της χάριτός Του, να διατρέξουν όλο τον κόσμο και να κάνουν όλα τα έθνη μαθητές Του, «βαπτίζοντάς τους στο ΟΝΟΜΑ (όχι στα ονόματα, γιατί ο Θεός είναι ένας) του Πατρός και του Υιού και του Αγίου Πνεύματος, διδάσκοντας να τηρούν όλα όσα τους μετέδωσε». Και μάλιστα, τους λέγει: «Θα είμαι μαζί σας όλες τις ημέρες ΕΩΣ ΤΗΣ ΣΥΝΤΕΛΕΙΑΣ του παρόντος αιώνας» (Ματθ. 28,19-20). Επομένως, η πίστη της Πρώτης Εκκλησίας είναι σαφώς πίστη στον ΆγιοΤριαδικό Ένα Θεό, και ταυτόχρονα πίστη ότι ο Χριστός -για να είναι μαζί μας ΠΑΝΤΑ όπως λέει- είναι ξεκάθαρα Θεός

και Κύριος. Πολύ ωραία το αναφέρει και η Α΄ Ιωάννου: «Είμαστε ενωμένοι με τον αληθινό Θεό μέσω του Υιού Του, του Ιησού Χριστού. ΑΥΤΟΣ ΕΙΝΑΙ Ο ΑΛΗΘΙΝΟΣ ΘΕΟΣ, αυτός είναι η αιώνια ζωή. Παιδιά μου, φυλαχθείτε από τους ψεύτικους θεούς» (5,20).

Ο Θωμάς, μετά την Πεντηκοστή και την εντολή του Χριστού: «Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τα έθνη», μετέβη, δίδαξε το Ευαγγέλιο στην Ανατολή, στους Πέρσες και τους Ινδούς, και βάπτισε πλήθος κόσμου. Στην Ινδία συνελήφθη, φυλακίστηκε και θανατώθηκε δια λόγχης. Όχι μόνο δηλαδή κήρυξε το Ευαγγέλιο του Χριστού, αλλά και μαρτύρησε με το αίμα του για τον Υιό του Θεού, όπως και οι υπόλοιποι απόστολοι και μαθητές Του -εκτός φυσικά από τον Ιούδα, που πρόδωσε και πήγε και απαγχονίστηκε, και τον Ιωάννη τον Θεολόγο, που πέθανε, μετά από πολλές κακουχίες και εξορία, σε βαθιά γεράματα. Το άγιο λείψανο του αποστόλου και μάρτυρος Θωμά μεταφέρθηκε τον 4ο αιώνα από την Συρία στην Κωνσταντινούπολη από τον Κωνσταντίνο τον Β΄, το 1204 μεταφέρθηκε στη Ρώμη μαζί με πολλά άλλα λείψανα αγίων, που εκλάπησαν ως λάφυρα κατά την 4η Σταυροφορία. Η Κάρα του αποστόλου Θωμά βρίσκεται στη Μονή αγίου Ιωάννου Θεολόγου Πάτμου. Αποτμήματα του ιερού λειψάνου του βρίσκονται στη Μονή Παντελεήμονος Αγίου Όρους, στο Κοπτικό Πατριαρχείο της Αιγύπτου και στον Συρο-Ιακωβιτικό Ναό της Μοσούλης (βλ. και [el.wikipedia.org/wiki/Απόστολος\\_Θωμάς](http://el.wikipedia.org/wiki/Απόστολος_Θωμάς), & [www.saint.gr/1027/saint.aspx](http://www.saint.gr/1027/saint.aspx)). Ιστορικές πληροφορίες για τον απόστολο Θωμά βρίσκουμε στον άγιο Ιππόλυτο Ρώμης, σε ελληνικό χειρόγραφο που φυλάσσεται στην Ρώμη, το ελληνικό Gr 1510 του Παρισιού, συριακό χειρόγραφο από τη Μονή του Σινά, αιθιοπικά και αρμενικά κείμενα, τον Ωριγένη, Ευσέβιο στην Εκκλησιαστική του Ιστορία, Γρηγόριο το Θεολόγο, άγιο Αμβρόσιο, άγιο Ιερώνυμο, άγιο Εφραίμ, Ρουφίνο και Σωκράτη το Σχολαστικό στις Εκκλησιαστικές τους Ιστορίες.

### ΤΟ ΜΗΝΥΜΑ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΣΤΟΝ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΑΝΘΡΩΠΟ

Ο Θωμάς είναι ο απόστολος του Χριστού που συνδυάζει αρμονικά πίστη και γνώση, την έρευνα με εμμονή στην Παράδοση. Αρνείται την άκριτη γνώση και η θρησκευτικότητα του θέλει να έχει ουσιαστικό περιεχόμενο. Το «πίστευε και μη ερεύνα», απ' όποιους κι αν διαδόθηκε, δεν έχει στήριγμα ούτε στην Αγία Γραφή ούτε στη ζωή της Εκκλησίας. Ο Χριστός αντίθετα προτρέπει όλους τους αναζητητές της αλήθειας στην ουσία ως εξής: «Εσείς ερευνάτε τις Γραφές γιατί νομίζετε ότι σ' αυτές υπάρχει η αιώνια ζωή. Καλά κάνετε! Όμως Η ΑΓΙΑ ΓΡΑΦΗ ΓΙΑ ΜΕΝΑ ΜΑΡΤΥΡΕΙ. Αν στα ιερά σας βιβλία δεν βρείτε Εμένα δεν έχετε κερδίσει τίποτε. Διότι Η ΑΙΩΝΙΑ ΖΩΗ ΕΙΜΑΙ ΕΓΩ». Αυτό είναι το νόημα του Ιω. 5,39, στο οποίο ο Χριστός όχι μόνο δεν αρνείται αλλά ενισχύει την έρευνα για Εκείνον, φτάνει να είναι έγκυρη και αξιόπιστη. Οι υπαρξιακές αναζητήσεις πρέπει να περιέχουν γνώση, αλλά και συναίσθημα, θέληση, πράξη, πίστη κ.λπ., για να είναι γνήσιες και να οδηγούν στην αλήθεια. Από μόνη της η λογική χωλαίνει, αλλά δεν απορρίπτεται. Η πίστη είναι προσωπική περιπέτεια που ΑΓΓΙΖΕΙ ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ και ενεργοποιεί όλες τις λειτουργίες του. Είναι υπέρλογη, μα όχι παράλογη. Αυτό μας το μαθαίνει πολύ ωραία ο Θωμάς. Ο οποίος ήθελε να βαδίζει σε στέρεο έδαφος και η χριστιανική του πίστη να μην χάνεται σε φανταστικές

απογειώσεις.

Ο Θωμάς, που ψηλάφησε τον Χριστό και η πίστη του γιγαντώθηκε ΕΜΠΕΙΡΙΚΑ (και με αγιοπνευματικό στη συνέχεια δρόμο-τρόπο), που μαρτύρησε ως απόστολός Του δια λογισμού, που δεν έμεινε μόνο σε μια πίστη «της παράδοσης και της κληρονομιάς», όπως ακούμε κάποιους να λένε χωρίς να ενδιαφέρονται να ανακαλύψουν το περιεχόμενό της, εκπροσωπεί ιδιαίτερα τον σύγχρονο άνθρωπο. Η Εκκλησία, σε όσους αμφιβάλλουν για την ανάσταση και Θεότητα του Ιησού προτείνει ΤΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΜΠΕΙΡΙΑ και κατανόηση του Χριστού (όπως στον Θωμά, που αν και κυριεύεται από «λογικές» αμφιβολίες, δεν αρνείται αλλά μένει σταθερά στην εκκλησιαστική κοινότητα και περιμένει την αποκάλυψη του Θεού εν τη καρδιά αυτού), το άνοιγμα στην υγιή έρευνα της πίστης, στην ΥΠΕΥΘΥΝΗ ενασχόληση με το μυστήριο του προσώπου Του και με όλες τις Βιβλικές και εξωΒιβλικές παραμέτρους και πληροφορίες που συνοδεύουν τη ζωή Του: τη μοναδική διδασκαλία Του, τις προφητείες γι' Αυτόν αλλά και τις προφητείες του ιδίου που πραγματοποιήθηκαν, τα θαύματά Του, το μαρτύριο των αποστόλων και τη μεταστροφή και το μαρτύριο του αποστόλου Παύλου, τα θαύματα των χιλιάδων αγίων στην ιστορία στο όνομά Του, τη λιτότητα και σοβαρότητα των ευαγγελικών διηγήσεων, την αρχαιολογική κατοχύρωση αλλά και την συγγραφική επικύρωση από πολλούς τότε διανοούμενους (Ιώσηπο, εβραϊκό Ταλμούδ, Φίλωνα, Θαλλό, Σεραπίωνα, Τάκιτο, Σουετώνιο, Πλίνιο τον νεότερο κ.α.) των πόλεων, ονομάτων, τίτλων, θεσμών, προσώπων κ.λπ. της εποχής του Κυρίου. Κορυφαίο όμως στάδιο της πίστης είναι η αγάπη και κοινωνία με τον Θεό ΓΙ' ΑΥΤΟΝ ΤΟΝ ΙΔΙΟ και όχι για τα οφέλη που ενδεχομένως θα έχουμε από τη σχέση μαζί Του. Η υγιής σχέση με το Θεό δεν είναι σχέση συμφερόντων, αλλά μοιάζει με τη σχέση παιδιών προς τους γονείς τους, με τη σχέση στενών φίλων μεταξύ τους, με τη σχέση αγαπημένων προσώπων, που αναζητούν ο ένας τον άλλο ακριβώς γιατί αγαπιούνται και δεν επιζητούν τίποτε περισσότερο.

Εκεί που θεραπεύονται, με την εμφάνιση και τη Χάρη του Αναστημένου, η αρχική ολιγοπιστία, ο φόβος, η δειλία -αισθήματα που παίδευαν τους αποστόλους μετά τον θάνατο του Ιησού- εκεί τα γεγονότα είναι αληθινά και δεν χωρούν παραισθήσεις. Ο αναστάς Κύριος εμφανίζεται και δίνει παρηγοριά και θάρρος, φυγαδεύει την προσωπική αποτυχία, τα αισθήματα εγκατάλειψης, επουλώνει τραύματα, εγκαινιάζει τη νέα ζωή των εσχάτων, πάντοτε ιστορικά, υπαρξιακά και πνευματικά (όχι μυθιστορηματικά), γεγονός που φανερώνει η μετέπειτα ΠΛΗΡΩΣ ΑΛΛΑΓΜΕΝΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΥ, όπως φαίνεται στις Πράξεις των Αποστόλων. Ο Χριστός άλλωστε, που είναι η Αυτοζωή, είχε αναστήσει τον τετραήμερο νεκρό Λάζαρο και με την Μεταμόρφωσή Του οδήγησε την Πρώτη Εκκλησία Του στο νόημα της χριστιανικής ζωής: «Θαρσείτε. Ο Κύριος ζει!» Το νόημα της ζωής βρίσκεται: Στην προσωπική και πνευματική αναγέννηση, στην Χριστοκεντρική ερμηνεία της καθημερινότητάς μας, στην έλευση του Παρακλήτου ώστε να φωτίσει τις σκοτεινές πτυχές και να διώξει τους μύχιους φόβους μας, στην μυστηριακή ένωση με τον Κύριο, στο ξεπέρασμα του θανάτου και τη χαρά της αναστάσεώς μας, και τέλος, στην προσμονή της αιώνιας ζωής και την χαρισματική ένωση των εν μετανοία και εν καθάρσει ζώντων πιστών με τον αναστάντα Θεάνθρωπο.